herpy

GECKOR

Ocellated gecko

Sphaerodactylus argus

En liten, dagaktiv dvärggecko från Jamaica och öarna San Andrés och Providencia, bara drygt 6 cm lång med svansen. *Sphaerodactylus argus* är brunaktig med gula prickar och streck på huvudet, lever i torr skog och förna och kan hållas parvis i ett litet, tätt terrarium.

Familj: Sphaerodactylidae Tidigare namn: *Sphaerodactylus argus andresensis*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**6 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**10-20 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande och marklevande**
Biotop	**Torrskog**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**20 × 20 × 20 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**50-60 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**6-10 mån.**
Kullstorlek	**1 ägg**
Inkubation	**100 dagar** vid 28 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Sphaerodactylus argus är en av de medelstora arterna i släktet: vuxna djur mäter upp till 33 mm från nos till kloak och drygt 6 cm med svansen, som är ungefär lika lång som kroppen. Kroppen är kompakt och satt. Honan är ljusbrun, och huvudet har gula prickar som ibland flyter ihop till streck från nosen till nacken. Svansen är gulbrun med mörk marmorering. Hanen liknar honan, men teckningen på huvudet är mer utsuddad. Ungarna har mycket mer kontrast: ljusa linjer från huvudet till svansen på mörk botten och en rödbrun svans.

Artnamnet syftar på jätten Argus i den grekiska mytologin, som hade många ögon, och pekar på de ögonliknande fläckarna. Arten beskrevs från Jamaica 1850 av Philip Henry Gosse. Två underarter räknas som giltiga: *S. a. argus* och *S. a. andresensis*, som beskrevs från San Andrés 1950.

Liksom andra dvärggeckor har djuret häftlameller under tårna och kan klättra på glas, så terrariet måste vara helt tätt. Livslängden i fångenskap är inte dokumenterad; rutans 10-20 år är lånat från *Sphaerodactylus elegans* och är osäkert.

Utbredning och livsmiljö

Sphaerodactylus argus beskrevs från Jamaica, och underarten *S. a. andresensis* lever på San Andrés och Providencia i västra Karibien, som hör till Colombia. Arten finns också på Kuba, men om beståndet där är ursprungligt är inte klarlagt.

Introducerad är arten på Bimini och New Providence på Bahamas, Yucatánhalvön i Mexiko, Great Corn Island utanför Nicaragua, Bocas del Toro i Panama och Florida Keys, där den sågs första gången på Key West 1944. Kartan visar bara Jamaica och de colombianska öarna.

> **Naturlig utbredning:** Jamaica och Colombia.

LIVSMILJÖ

Sphaerodactylus argus lever i torr till halvtorr skog från havsnivå upp till omkring 100 m. Den håller mest till nära marken, i förnan, under murknande trä och i andra gömställen nära marken, men klättrar också och ses på murar och i byggnader. Arten är aktiv på dagen.

Klimatet i utbredningsområdet är tropiskt och varmt hela året. Eftersom livsmiljön är torrare än hos många andra arter i släktet ska terrariet inte heller vara så fuktigt.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Sphaerodactylus argus*, men arten är lätt att hålla och föröka. Den sköts som de besläktade *Sphaerodactylus elegans* och *Sphaerodactylus macrolepis*, dock lite torrare.

Ett par behöver ett terrarium på minst 20 × 20 × 20 cm (längd × bredd × höjd). Ett större terrarium, t.ex. 30 × 30 × 30 cm, ger plats för fler gömslen och mikroklimat. Terrariet måste vara helt tätt, även i locket, eftersom geckon är så liten att den tar sig ut genom mycket små springor, och eftersom den klättrar på glas.

Använd ett bottensubstrat av kokosjord eller en blandning av jord och sand, gärna med små gråsuggor som lever i botten. Lägg bitar av kork och torra blad som gömslen, och sätt små klätterväxter som *Pilea*. Ställ bark och bitar av ihåliga växtstjälkar, t.ex. parkslide, snett upp längs väggarna, så att djuren kan klättra. Borra ett hål i stjälkarna, så att honorna kan använda dem som äggläggningsplats. Tunga stenar och trästycken ska stå direkt på terrariets botten, så att djuret inte kan bli klämt.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 26-28 °C och på natten 20-22 °C. På vintern får dagstemperaturen sjunka till 24 °C och nattemperaturen till 18 °C. Ett lysrör kan ge den värme som behövs, så en spotlight är inte nödvändig och kan lätt överhetta ett litet terrarium. Mät temperaturen med en digital termometer nere vid botten, där djuret mest uppehåller sig.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska ligga på 50-60 %, lägre än för de flesta andra dvärggeckor, eftersom arten lever på torra platser. Det räcker att spraya terrariet varannan dag när det står en liten, låg vattenskål framme. Djuret dricker också droppar från blad och rutor.

Se till att det finns god ventilation så att terrariet torkar upp mellan besprutningarna och inte blir mögligt. Vattenskålen ska vara så låg att djuret inte kan drunkna i den.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Geckon är dagaktiv. Håll ljuset tänt 12 timmar om dagen vår och sommar och 10 timmar på vintern. Ett lysrör eller en kompaktlysrörslampa i dagsljusfärg räcker och ger samtidigt den värme som behövs. Levande växter kan kräva en LED-växtlampa.

Behovet av UVB är inte dokumenterat. Ett svagt UVB-rör för skuggdjur med gott om skugga kan användas men är valfritt när foderdjuren pudras med kalk och D3-vitamin.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

Geckon är insektsätare, och allt foder ska vara litet, högst lika stort som djurets huvud. Vuxna tar små syrsor, små gråsuggor, stora bananflugor (*Drosophila hydei*), vaxmott och vaxmottslarver. Ungarna får hoppstjärtar, nykläckta syrsor, små vaxmottslarver och små bananflugor (*Drosophila melanogaster*). Växla mellan flera sorters foder.

Vuxna matas 2-3 gånger i veckan, ungar varje dag. Pudra foderdjuren med kalk och vitaminer vid varje utfodring, och ställ fram en liten skål med krossat sepiaskal, som särskilt de äggläggande honorna tar av. Det är ofta svårare att skaffa tillräckligt med små foderdjur än att sköta själva geckon, så se till att ha en stabil tillgång på hoppstjärtar och små syrsor innan djuret skaffas.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Håll arten enskilt eller som ett par. Två hanar får inte sättas ihop, eftersom de slåss. Hur honor tål varandra är inte dokumenterat för *S. argus*; hos *Sphaerodactylus notatus* och *Sphaerodactylus macrolepis* är också honorna aggressiva mot andra vuxna, så håll högst ett par per terrarium.

Arten är aktiv och livlig och rör sig mest nära botten, men klättrar också. Den är för liten och ömtålig för att hanteras. Om djuret ska flyttas, låt det krypa upp i en liten behållare.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanar och honor liknar varandra. Hanen känns igen på att teckningen på huvudet är mer utsuddad än honans tydliga gula prickar och streck. Arten kan bli könsmogen redan efter 6-10 månader. Vänta ändå tills honan är fullvuxen innan paret sätts ihop för avel.

PARNING

Aveln ger sällan problem. Ett välmatat par i ett terrarium med många gömslen parar sig utan särskild hjälp. På vintern ska dagarna vara kortare, med 10 timmars ljus, och temperaturen något lägre: omkring 24 °C på dagen och ner till 18 °C på natten.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger ett litet, hårdskaligt ägg åt gången, och när hon får rikligt med foder kan hon lägga ett nytt var 18:e-20:e dag. Ägget läggs i ihåliga växtstjälkar, bakom bark eller i botten. Ställ därför bitar av ihåliga stjälkar med ett hål i upprätt i terrariet, så att äggen är lätta att hitta.

Ta ut äggen och lägg dem i en inkubator, så att ungarna inte riskerar att jagas av de vuxna. Ge honan rikligt med foder och kalk medan hon lägger.

Läs mer: Inkubation av ägg

INKUBATION

Vid en konstant temperatur på 28 °C kläcks äggen efter omkring 100 dagar. Lägg ägget i en liten behållare med lufthål och fuktig vermikulit eller perlit och vänd det inte, som hos andra geckor. Luften i behållaren ska vara fuktig, men ägget får inte ligga blött.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna mäter 28-30 mm med svansen vid kläckningen och har mycket mer kontrast i färgerna än de vuxna. De uppföds i en liten, tät plastask på omkring 1,3 liter med samma inredning som de vuxnas: kokosjord eller jord och sand, löv, gömslen och en liten växt.

Ge dem hoppstjärtar, nykläckta syrsor och små vaxmottslarver, pudrade med kalk och vitaminer. Tillräckligt litet foder är den största utmaningen. Ungarna kan uppfödas i små grupper, också tillsammans med ungar av andra *Sphaerodactylus*-arter, men dela på dem om oro uppstår.

Hälsa och vanliga misstag

Sphaerodactylus argus räknas som lätt att hålla, men det finns bara få uppgifter om sjukdomar hos arten. De typiska felen hos små dvärggeckor är:

- För lite kalk och D3, särskilt hos unga djur och honor som lägger ägg. Pudra foderdjuren.
- För torrt eller för vått terrarium. Ständigt våta förhållanden ger mögel och hudproblem.
- Ensidigt foder. Växla mellan flera slags foderdjur.
- Tunga saker som djuret kan bli klämt under. Ställ dem direkt på botten.
- Slagsmål mellan vuxna djur. Skilj dem åt vid bett eller skador.

Ett friskt djur är aktivt, har klara ögon och en fyllig svans. Kontakta en veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret tappar vikt, inte äter eller verkar slött.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.